schil niet over de *exegese*, maar over de *dogmatiek* loopt en dit antwoord ons dus geen stap verder brengt. Zoolang Prof. Lindeboom ons beweren niet weerlegd heeft, dat de Coccejanen precies op dezelfde manier als hij zelf tegenover onze Gereformeerde dogmatici den eisch hebben gesteld, dat èn de terminologie èn het systeem der Dogmatiek aan de Schrift moest ontleend worden, blijft het verwijt van neo-Coccejanisme zijn volle kracht behouden. Dat zulk een verwijt voor Prof. Lindeboom niet aangenaam is, verstaan we. Maar hij, die zelf gewoon is zijn met hem verschillende broeders niet met fluweelen handschoenen aan te pakken, kan het ook in ons niet afkeuren, dat wij het kind bij zijn rechten naam noemen. En geen kenner der historie zal onze stelling wraken, dat het standpunt van Prof. Lindeboom en dat der Coccejanen als twee druppelen water op elkaar gelijkt.

Op het principieele geschilpunt gaan we daarom niet in. Alleen de „questions de fait" eischen een woord van repliek.

Prof. Lindeboom beweert 1ste, dat door hem niet gesegd is, dat alle termen in de dogmatiek aan de Schrift moesten ontleend zijn. In het verslag staat letterlijk, „dat de *Schrift kenbron* moet zijn voor de dogmatiek, ook in de wijze van voorstelling en taal." Aangezien Prof. Lindeboom zelf dit verslag nazag en op enkele punten verbeterde, meenden we deze woorden als de uitdrukking van zijn gevoelen te mogen beschouwen. Nu werd òf het woord „kenbron" door Prof. Lindeboom in een heel anderen zin gebruikt dan ieder gewoon mensch er aan hecht, in welk geval de schuld van de verwarring alleen aan hem zelf te wijten is, òf zijn nadere verklaring toont, hoe Prof. Lindeboom zelf gevoelt, dat zijn stelsel in de practijk eenvoudig onuitvoerbaar is, omdat alle dogmatisch denken dan onmogelijk zou worden.

Ten tweede merkt hij op, dat de term „eeuwige rechtvaardigmaking" niet door hem werd afgekeurd, omdat deze woorden niet aldus in de Schrift voorkomen, maar omdat de Schrift alleen een rechtvaardigmaking na en door het geloof kent. Natuurlijk is dit een petitio principii; Prof. Lindeboom begint met als bewezen aan te nemen, wat juist in geding is, en verwijt dan dengenen die met hem verschillen, dat ze tegen de Schrift ingaan!

Ten derde wijst hij er op, dat de waarde der belijdenis voor de Dogmatiek toch door hem erkend wordt, waar hij eischt, dat de dogmaticus met die belijdenis zich één zal weten en de gemeente haar roeping zal verstaan, om de vruchten van het dogmatisch denken aan de Schrift en de belijdenis te toetsen. Dit alles was reeds door ons meegedeeld. Maar ons bezwaar, dat in de definitie van de Dogmatiek, die Prof. Lindeboom gaf, over het dogma de kerk niet gesproken werd, is daarmede niet opgelost. De vraag is niet, of de *gemeente* in de belijdenis een keursteen voor de Dogmatiek bezit; evenmin of aan den *dogmaticus* subjectief de eisch gesteld moet worden, dat hij zich één wete met de belijdenis der kerk, waartoe hij behoort; maar *welke plaats het dogma der kerk objectief in de Dogmatiek inneemt*. De verklaring van Prof. Lindeboom, dat het dogma als dogma *in de Schrift* te vinden was, scheen ons tot misverstand te kunnen leiden, en al wat Prof. Lindeboom antwoordt, heeft de zaak, waarom het gaat, waarlijk niet duidelijker gemaakt.

Eindelijk tracht Prof. Lindeboom onze klacht over „insinuaties" zijnerzijds te ontzenuwen door een beroep op de *Geldersche Kerkbode* en op hetgeen *De Heraut* zelf vroeger schreef. Prof. Lindeboom glijdt ook hier zeer behendig over de eigenlijke quaestie heen. Volgens het verslag zeide hij: „Laat ons voorzichtig zijn en het eene deel van Gods Woord niet opofferen aan het andere. Als de Schrift b. v. leert, dat wij doode zondaars moeten roepen tot geloof en bekeering, dan mag geen dogmaticus of prediker zeggen: *ja, maar dat past in mijn systeem niet: een doode kan niet hooren* enz." Wij herhalen onze vraag: welke dogmaticus of welke prediker in onze Kerken heeft verklaard: „de Schrift zegt wel dat ik dit doen moet, maar dit past in mijn systeem niet." Dat is de insinuatie, waartegen wij opkwamen, en al wat Prof. Lindeboom aanvoert, brengt voor deze schrikkelijke beschuldiging zelfs geen zweem van bewijs bij. Ook hier schuift Prof. Lindeboom eenvoudig *zijne* opvatting van de middellijke wedergeboorte door het gepredikte woord in plaats van wat de Schrift zelf ons leert. En omdat verschillende Dienaren des Woords evenals *De Heraut* deze opvatting van Prof. Lindeboom in strijd achten met heel de heilsleer der Schrift, daarom wordt hun verweten, dat zij wel bewust de waarheid der Schrift verminken, omdat hun systeem dat eischt. Zóó heeft Prof. Lindeboom het uitgedrukt, en die beschuldiging wijzen wij nogmaals als *lasterlijk* af.

Tot wering van alle misverstand zij daarom zoo kort mogelijk ons gevoelen hier herhaald; een gevoelen, dat *De Heraut* steeds heeft verdedigd.

Vooreerst geldt voor ons in den meest stelligen zin het woord van Christus: Predikt het Evangelie aan alle creaturen. Al is het onjuist, dat de Schrift ergens met zoovele woorden zou gebieden „dooden tot geloof en bekeering te roepen", *want de Schrift zegt dat nergens*, toch staan wij even vast als onze vaderen te Dordt in de belijdenis, dat God geboden heeft door het Evangelie allen te roepen en dat deze roeping een *ernstige* roeping is, „omdat God daardoor betoont wat Hem aangenaam is, namelijk dat de geroepenen tot Hem komen".

Ten tweede, dat deze roeping op zich zelf nooit in staat is één dooden zondaar tot geloof of bekeering te brengen, want dat degenen die niet krachtdadig door God wedergeboren zijn, krachtens de verdorvenheid van hun natuur, deze roeping niet kunnen en willen opvolgen, gelijk Christus zelf van de ongeloovige Joden in zijn dagen verklaarde: „Zij hooren mijn stem niet, *omdat zij niet van mijne schapen zijn*" En wederom: „Niemand kan tot Mij komen tenzij de Vader hem trekke."

En eindelijk, dat wanneer deze roeping niet in algemeenen zin tot *alle menschen* geschiedt, maar in de bediening des Woords speciaal tot de gemeente van Christus Jezus uitgaat, deze gemeente niet mag beschouwd worden als een saamraapsel van allerlei menschen, maar naar den eisch des verbonds als „de geloovigen en hun zaad", gelijk de apostel Paulus in al zijn brieven zelfs bij de scherpste vermaningen en het ernstigst opwekken tot zelfonderzoek, „of men wel Christus deelachtig is", toch nooit deze gemeente als „doode zondaren" aanspreekt, maar hen „heiligen en uitverkorenen in Christus Jezus" noemt.

Dat is de belijdenis onzer Gereformeerde Kerk, die wij van harte beamen en steeds verdedigd hebben. En wanneer Prof. Lindeboom ons desniettegenstaande verwijt, dat wij „een deel van Gods Woord verwerpen, omdat dit in ons systeem niet past", dan zij het oordeel over zulk een krenkende beschuldiging overgelaten aan Hem, die hart en nieren proeft.

De Salatiga-Zending.

Ons werd de vraag gedaan: Wat bedoelt de Salatiga-Zending, en moeten wij Gereformeerden die Zending ook steunen? De aanleiding tot die vraag was, dat steeds bij onze Gereformeerde Jongelingsvereenigingen wordt aangeklopt door toezending van het blad dier Zending.

Gaarne dienen wij van eenige inlichting, al is het niet zoo gemakkelijk aangaande de beginselen der Salatiga-Zending op de hoogte te brengen, daar ze nooit zeer duidelijk omschreven zijn.

Toch teekent de oorsprong en het verloop dier Zending ook wel weer genoegzaam haar beginsel.

De Zending in en om Salatiga is begonnen door Ds. H. W. Witteveen van Ermelo.

Hij zond zijne mannen uit zonder eene wetenschappelijke opleiding tot eisch te stellen en zonder hun een vast tractement te beloven. Die Ermeloosche Zending begon (gelijk Ds. H. Dijkstra zegt in zijn: Het Evangelie in onze Oost, 2e druk, I, pag. 165) veel, maar volvoerde niets. De Sumatra-Zending, begonnen met de uitzending van G. van Asselt in 1856, deed zij over aan het Rijnsche genootschap. De Talaoer-Zending, aangevangen in 1857, ging over aan de regeering. De Java-Zending (Salatiga en omstreken) werd overgedragen aan de Duitsche Vereeniging te Neukirchen. Zendeling R. de Boer, die in 1891 overleed, was de laatste arbeider, dien Ermelo te Salatiga had.

Nu bestaat hier in Nederland het Comité Salatiga-Zending, dat (weer gelde hier het oordeel van den Voorzitter onzer Zendingsdeputaten) uitgaat, of althans onder invloed staat, van den heer M. Mooy, den bekenden predikant der Vrije Evangelische gemeente te Dordrecht (nu te Varsseveld).

Dit Comité heeft geen eigen Zendeling, maar verzamelt giften voor de Neukirchener Zendelingen, die tot den vroeger door Ermelo verrichten arbeid in de omstreken van Salatiga zijn ingegaan. Het geeft een orgaan uit, dat maandelijks verschijnt onder den titel: „Het Eeuwig Evangelie. Van het Zendingsveld. Orgaan der Salatiga-Zending."

De mededeelingen in dit orgaan doen wel de richting van de broeders van Neukirchen kennen. Zoo deelde men in nr. 6 van dezen loopenden jaargang mede, dat thans op Java 11 Zendelingen arbeiden, terwijl in het geheel 41 Zendelingen zijn uitgezonden.

Het Zendingshuis is voortgekomen uit het in 1878 door Ds. Ludwig Doll opgerichte weeshuis, dat geheel is ingericht in den geest van de stichtingen van George Muller en Hudson Taylor. In het weeshuis zijn nu 70 weezen, en in het Zendingshuis een dertigtal kweekelingen. Ook heeft de inrichting een zoogenaamde „Inwendige Zending" met 47 arbeiders in Duitschland, Nederland, België, Oostenrijk, Zweden en Amerika. Nog heeft de Salatiga-Zending een medischen dienst onder leiding van Dr. V. d. Kley, die ook een tijdlang te Djocjakarta heeft dienst gedaan.

De verhouding van Neukirchen, en ook van het Comité hier te lande, tot de Salatiga-Zending is eigenlijk (zie Mededeelingen in nr. 7, van het Orgaan, jaargang 1903) niet anders, dan dat men gelden voor de Zendelingen op Java zoekt bijeen te brengen. De Zendelingen krijgen geen vast salaris, en mogen geen schulden maken.

Het Neukirchener-Comité zorgtbovendien voor de opleiding (de cursus duurt 5 jaren) en neemt de kinderen van de Zendelingen, wanneer die naar Europa worden gezonden, in zijn huis te Neukirchen op, terwijl het ook gastvrijheid verleent aan de Zendings familiën, die tot herstel van gezondheid naar Europa terugkeeren.

De Salatiga-Zending is dus *niet-kerkelijk*; voor zoover men van hare belijdenis kan spreken: *algemeen-Christelijk*; is tevreden met eene *korte voorbereiding* voor den arbeid, en meent dat *een vast salaris* te ontvangen den Zendeling niet betaamt.

Zoolang nu onze eigene Zending zoovele behoeften heeft (getuige de laatst uitgeschreven buitengewone collecte), meenen wij dat die allereerst en allermeest recht heeft op den steun der Gereformeerden.

Men vergete daarbij niet, dat, gelijk Ds. Dijkstra op pag. 169 van zijn bovenvermeld geschrift te recht oordeelt, het groot aantal van Vereenigingen en Comité's, dat op Java werkt, is te noemen: eene noodlottige versplittering. De giften worden versnipperd, vele krachten gaan te loor, de Zending maakt zich tot bespotting door hare verdeeldheid.

Onze Gereformeerde kerken hebben hare handen vol met Java en Soemba, met Keucheniusschool en Petronella-hospitaal; en zal de arbeid met eenige kracht voortgezet, dan dienen hare jongere en oudere lidmaten overvloedig voor hare Zending te offeren.

Uit de Pers.

Nog altoos wordt in menigen kring de voorstelling gegeven, alsof de eerste Christenen te Jerusalem een soort communistischen kring vormden, zij het dan met een Christelijk tintje.

Het is daarom goed, dat Prof. Biesterveld nogmaals in het *Diaconaal Correspondentieblad* die valsche opvatting bestreed:

De eerste gemeente te Jeruzalem leefde als ware zij één groot huisgezin. Allen die geloofden waren bijeen en hadden alle dingen gemeen. Zij verkochten hunne goederen en have en verdeelden dezelve aan allen, naar dat elk van noode had. Zoo beschrijft ons Lucas in Hand. 4:32 den toestand, gelijk die in den eersten tijd te Jeruzalem werd gezien.

Dit wordt wel eens de gemeenschap der goederen in de gemeente te Jeruzalem genoemd, en door sommigen als eene instelling beschouwd die diende te blijven in de gemeente, en waaraan de kerk zich tot hare eigene schade en uit zelfzuchtige beweegredenen heeft onttrokken. Zelfs heeft het Communisme zich met dit voorbeeld van Jeruzalem's kerk sterk gemaakt en gemeend de ware gedachte van het Christendom te hebben gegrepen, wanneer het gemeenschappelijk bezit en afschaffing van den privaat eigendom als de ideale inrichting van het samenleven predikt. Geen van beide meeningen hebben recht. Wat ons in Handelingen 2 wordt beschreven is het verhaal van een feitelijken toestand, niet de mededeeling van een wet, die in de eerste gemeente als zoodanig zou hebben gegolden. Zulke regels golden wel bij vroegere en latere sekten, zooals b.v. bij de Esseën onder het Joodsche volk. Het was in Jeruzalem volstrekt geene dwingende bepaling om van het zijne afgeheelen afstand te doen opdat het den minder bevoorrechte wierd uitgeteld. Integendeel als straks Ananias en Saffira hunne have verkoopen en van den prijs onttrokken een deel van hun bezit neerleggende aan de voeten der Apostelen, dan worden zij niet gestraft met den dood omdat zij niet alles hebben gegeven, maar omdat zij den Heiligen Geest hebben gelogen. Zij wilden eere hebben in de gemeente als hadden zij den vollen prijs, dien zij voor het land hadden bekomen, neergelegd aan de voeten der Apostelen, terwijl zij toch een deel voor zichzelven hadden behouden.

Zelfs blijkt duidelijk uit het woord van Petrus, hoe weinig dwingend deze gewoonte was en zeker niet als voorwaarde gesteld voor hen die zich tot de gemeente wenschten te voegen, als hij zegt: Zoo het gebleven ware, bleef het niet uwe? en verkocht zijnde, was het niet in uwe macht?

En al zeer verre staat het van de communistische leuze, die zegt: al het uwe is het mijne, terwijl in het vrijwillig en uit liefde offeren, te Jeruzalem, gezegd werd: al het mijne is het uwe!

Het was als bestond de gemeente uit ééne familie, waar men alle dingen gemeen heeft. Het was als het ware een vooruitgrijpen op de toekomst, als het zal zijn één groote familie bij den Vader in zijn hemelsche woningen.

Wel is het ook hier gelijk met meer in de eerste gemeente. De werking des Heiligen Geestes werd het machtigst gezien bij de eerste uitstorting, en de nawerking van dit feit werd bij de eerste christenen het sterkst gezien. Het wonder der talen bij de Apostelen, de massale bekeering van omtrent drie duizend zielen, de vreeze die over allen kwam, de wonderen en teekenen der Apostelen, maken den Pinksterdag ook in dit opzicht eenig in de historie der kerk. Zwakker zien wij de nawerking van die uitstorting zich straks toonen in de genadegaven, ook alleen aan den eersten christentijd eigen, en in de snellere uitbreiding des evangelies dan in latere eeuwen, maar toch altijd nog teekenachtig voor den eersten tijd die op Pinksteren volgde, en niet als blijvende gaven aan de gemeente verzekerd.

Zoo wordt in dit met heiligen ijver overvloedig afstaan van het zijne gezien, hoe de broederlijke liefde in de gemeente om des Heeren wil te offeren heeft, opdat er niet zij eenige nood bij de heiligen.

Later moest Jeruzalem zelf geholpen. Maar toch bleek ook de liefde der gemeenten uit de heidenen sterk genoeg, om de moedergemeente gaarne te helpen verzorgen.

Een ander gebruik in de eerste gemeente, waarin haar liefdeleven openbaar werd, maar ook tegelijk schoone gelegenheid voor het oefenen van barmhartigheid geboden werd, was het houden van de liefdemaaltijden. Tot in de tweede eeuw was aan deze liefdemaaltijden de bediening van het Sacrament des Avondmaals verbonden.

Dit was dan een gemeenschappelijk eten en drinken, en dat diende ook allereerst om de arme broeders en zusters te verkwikken. Later vielen deze maaltijden uit den publieken cultus weg door allerlei misbruik. Toch bleef nog lang in gebruik om in kerken, martelaarskappellen en op de graven der christenen de armen te spijzigen. Ook bleef de gewoonte lang bestaan om allerlei naturalia voor de armen te offeren (vergelijk no. 8, hoofdartikel).

Uit dit al is het duidelijk hoe de eerste gemeente vol was van liefde en rijk in milddadigheid, en hoe zij naar het woord van den Heiland in de werkelijkheid deed zien, dat de grondslag van haar leven eene bijzondere verhouding was tot den Vader, waa om de wereld Hem als hunnen Vader verheerlijken moest. (Matth. 5 : 16).

En van die liefde genoot de gemeente rijken zegen, want er staat in Handelingen 2 : 45, at zij aten met verheuging en eenvoudigheid des harten. En in het volgende vers dat zij God prezen en genade hadden bij het gansche volk. Geen wonder dat de gemeente ook toenam bij zoo groten getale lijken bloei. Zou daarin niet liggen eene beschamende les voor de gemeente van onzen tijd?

Zoo is het.

Wat de Christenen te Jeruzalem deden uit vrijwilligen drang der liefde, heeft met het opgelegde gelijkheidsjuk der communisten, waarbij de staat generaal kashouder wordt, niets gemeen.

Niet minder van belang is de waarschuwing in hetzelfde blad, om toch de *namen* onzer armen niet bekend te maken.

Dezer dagen werd mij de vraag gezonden: »Mag een diaconie de namen der armen opgeven aan een college van hetwelk zij subsidie vraagt, omdat alle kerkelijke gezinden daar ter plaatse subsidie ontvangen, en aan deze voorwaarde voldoen?

Mij dunkt, deze vraag is niet moeielijk te beantwoorden. In het algemeen neme men geene subsidie aan, die ook maar eenigermate tot afhankelijkheid zou brengen. En tot afhankelijkheid brengt bovengenoemde voorwaarde zeker.

Maar bovendien is het geheel in strijd met den aard der barmhartigheid, gelijk die geoefend wordt in de gemeente van onzen Heere Jezus Christus, om de namen der arme broeders en zusters bekend te maken.

Wij moeten juist zooveel mogelijk de opvatting van »bedeeling" tegengaan, alsof de armen eene bijzondere soort in de gemeente vormen. Daarom zijn we immers ook gekant tegen publieke uitdeeling en staan er zelfs op, dat, waar het practisch onmogelijk mocht zijn om bij alle armen de gaven thuis te bezorgen, toch alles moet gedaan om openbaarheid te vermijden. Ook voor diakenen geldt de regel van Matthéus 6 : 1: hebt acht dat gij uw aalmoes niet doet voor de menschen.

In geen geval dus de namen der armen bekend maken om subsidie te krijgen.

Willen zij zelf zich om steun wenden tot zulk een college, dat moeten zij zelf weten.

Heel iets anders is dan de quaestie of, wanneer colleges die aan armen steun bieden, zich tot diakenen wenden met de vraag of deze of die arme ook gesteund wordt door de diaconie, antwoord moet gegeven.

Dat is noodig naar art 26 van onze Kerkenorde om verspilling der gaven te voorkomen, terwijl de grond dezer weigering vervallen is, doordien de arme zijn naam zelf openbaar maakte.

Officieele Berichten.

Kort verslag van de Vergadering der Classis Zwolle op 5 Nov. 1903.

Ds. R. K. M. Hummelen, naar toerbeurt voorzitter, verzocht te zingen Ps. 87 : 1, leest Jes. 53 en gaat voor in gebed. Uit de credentiebrieven blijkt, dat 18 kerken, alle kerken der classis, door 39 afgevaardigden vertegenwoordigd zijn.

De voorzitter heet Ds. Schuurman, dienaar des Woords te Kampen, voor het eerst ter vergadering tegenwoordig, hartelijk welkom.

Na de gewone werkzaamheden komt aan de orde het protest uit een der kerken tegen de 2de collecte, door de Synode van Arnhem opgelegd, voor de Theol. Fac. der Vrije Universiteit. De classis kan met dit protest, zooals het daar ligt, niet meegaan, maar spreekt, met 20 tegen 19 stemmen, uit, dat zij het ten zeerste betreurt, dat tot deze collecte, onder de omstandigheden zooals zij toen waren, besloten is.

Voor den arbeid te Kuinre wordt een kleine toelage, uit de kas voor hulpbehoevende kerken, toegezegd.

Na gewone rondvraag, en aanwijzing welke kerk de eerstvolgende vergadering zal samen roepen, sluit Ds. Plooy van Amstel, op verzoek van den voorzitter, de vergadering met dankgebed.

W. Wolsink, *scriba*.

De arbeid onder de Hollanders te Essen a. d. Ruhr.

Sedert 21 Sept. ontvangen: Van de Geref. kerk te Groningen (A) *f* 10; van mej. te W. te Winterswijk *f* 1; van wed. G. A. K. te Baarn *f* 1; van N. N. te Winterswijk *f* 10; van de Geref. kerk te Sneek (A) *f* 2.50; en gevonden in de coll. Geref. kerk te Winterswijk *f* 0.60.

Zegene de Heere gevers en gaven! De kas voor Essen is weer bijna leeg. Toch is de nood te Essen zoo groot, terwijl er zich meerdere belangstelling begint te openbaren. Wie helpt ons, om dien arbeid in Gods Koninkrijk te kunnen voortzetten? Neige de Heere veler harten tot milddadigheid!

Ds. G. Renting.

Winterswijk, 9 Nov. 1903.

Meerkerk. Voor de Ge.ef. kerk alhier was het Zondag 8 Nov. eene blijde dag. Na voor 11 jaren met een klein getal tot Reformatie te zijn gekomen, werd de WelEerw. heer C. J. H. van Diemen, cand. tot den Heiligen Dienst, in de morgengodsdienstoefening als haar eerste Leeraar bevestigd (zijn W.E.W. vader, Ds. K. B. van Dieme., was door ongesteldheid verhindert deze plechtigheid te verrichten) door onzen geachten consulent, Ds. G. H. de Jonge van Langerak, met eene kernachtige rede, naar aanleiding van Efeze 4 : 11 en 12. In den avondgodsdienst verbond zich de bevestigde Leeraar plechtig aan de gemeente, met een bociende en ernstige rede over 1 Cor. 2 : 7.

Beide malen was het kerkgebouw goed gevuld. Stelle de Heere onzen jeugdigen Leeraar tot een rijken zegen.

Hartelijk dank aan Leeraren, Studenten en heeren oefenaren, die al deze jaren onze vacante kerk hebben gediend, zoowel in prediking als catechisatie.

Inzonderheid aan de heeren Hiensch, Ouderl. te Veenendaal, en Kroeskamp, Ouderl. te Utrecht, welke laatsten onze gemeente door de Catechisatie's hebben gebouwd. We bevelen deze broeders van harte aan de vacante kerken aan, om als behulpsels in prediking als catechisatie te dienen.

Adres van den kerkeraad is voortaan: Ds. C. J. H. van Diemen.

G. M. den Hartogh, *scriba*.

Classis Heerenveen.

De classis Heerenveen heeft in hare vergadering van 5 Nov. j.l. paeremptoir geëxamineerd den Eerw. heer K. van Dijk, ber. Pred. van Knijpe, en met algemeene stemmen besloten hem toe te laten tot den Dienst des Woords en der Sacramenten in de Geref. kerken.

Namens de classis:

Joh. J. Tangema, *scriba*.

Binnenland.

MEETING van de Friesche Afdeeling van den Ned. Bond van Jongelings-Vereenigingen op Geref. Grondslag.

De op Woensdag 28 Oct. jl. gehouden Meeting van de Friesche Calvinistische Jongelingschap is hij vernieuwing uitnemend geslaagd. Dank zij de flinke organisatie der Afdeeling, de offers der vrienden, de zorge der Meeting commissie en den bijstand van de Leeuwarder „Phénix". De drie zalen Visser waren geheel gevuld, toen de wakkere voorzitter Ds. Gideon Boekenoogen van St. Annaparochie de vergadering, ruim half twee opende, een paar couplletten van het Bondslied liet zingen, en voorging in een aangrijpend gebed.

Kort en krachtig heette de Voorzitter de honderden welkom, vrienden en belangstellenden uit alle oorden der Provincie met zonnige aangezichten saamgestroomd. Wijzende op het voorrecht, van den Heere God ons geschonken, gaf de afdeeling getuigenis met hoeveel energie wordt opgekomen voor de Gereformeerde Beginselen, welker toepassing op alle terrein, in 's levens worsteling om de Eere Gods, eerst een Recrutenschool eischt te doorloopen. Met verzekering, dat de vergadering kwart voor vijf secuur zou worden gesloten, zoodat niemand op heete koolen behoefde te zitten om naar alle richtingen tijdig den vertrektrein te kunnen halen, stelde de Voorzitter de Sprekers van den dag zeer sympathiek aan de beziende schare voor, die daarop geestdriftig aanhief:

„Ons wenkt het beeld der Vaad'ren."

Waarbij een guit, met het oog op de te verwachten verschijning van een Saulsfiguur met een Davidshart, oolijk efkens fluisterde:

„Ons wenkt op groote Zoolen,"
„het beeld van Van der Molen."

Doch eerst verkreeg Dr. B. Wielenga uit de stad van Fontanus het woord over het aangekondigde, zeer nieuwsgierige onderwerp: *Zionisme en Chiliasme* of „De eeuwige Jood een teeken der tijden."

Zeer interessant aan de hand van de volgende zes stellingen:

1. Het Zionisme in zijn meest algemeenen vorm is het streven, aan de Joodsche natie weer een zelfstandig volksbestaan in haar eigen land te verzekeren.

2. Oorzaak van het ontstaan van het Zionisme is het verlevendigd besef, dat zelfs in de eeuw van nationale en burgerlijke vrijheid, de assimilatie (ineensmelting) met de andere volken niet gelukken zal.

3. Dat die assimilatie, ook na 19 eeuwen verstrooiing niet geheel geschied is, is een wereldprobleem, dat alleen in het licht der bijzondere openbaring kan worden opgelost.

4. Toch is het Zionisme niet een *Godsdienstige* beweging, die aan Chiliastische verwachtingen voedsel geeft, maar een zuiver nationale, politiek-sociale, hoogstens ethische beweging, die aan het oude, Orthodoxe Messianisme vijandig is.

5. Het is mogelijk, dat eens eene groote, massale overplanting van Joden door het Zionisme slagen zal; maar een opbloei van de Joodsche natie tot volk zal noch naar Zionistisch politieke, noch naar Chiliastisch godsdienstige idealen worden verwezenlijkt.

6. Het Zionisme is in zoover een machtig teeken des tijds, dat het heenwijst op een onbewust gevoel van het naderend einde, en dus bewijs is van de spoedige wederkomst van Christus.

Spreker begon met een vraag van Frederik de Groote, die vroeg: „Geef me een bewijs van de waarheid des Bijbels." Een prediknt tot wien de vraag gericht was, antwoordde: de *Joden*. Hij had er kunnen bijvoegen: en het land *Kanaän*. Verder begon Spr. te behandelen de legende van den eeuwigen Jood, zooals deze zich voordeed gedurende de eerste dagen der Christengemeenten en later omtrent het jaar 1543. Ahasveros is de verpersoonlijking van het volk dat eeuwen leefde. Is Kanaän eeuwen het centrum van gedachten en voorstellingen voor geheel de wereldgeschiedenis geweest, ook nu zijn op dat vergeten plekje aller oogen gericht. Het Jodendom wil naar Kanaän terug, maar heeft thans zijn verwachting gesteld op het geld, op den God dezer eeuw. Vergelijk daarom Jozua en den tegenwoordigen leider van het Zionisme.

Zal Zion het middelpunt worden van een nationalen Jodenstaat? Zal Christus een aardsch koninkrijk herstellen in Kanaän voor Zijn wederkomst?

Beide vragen beantwoordt Spr. met een beslist *neen*. Spr. vraagt verder, wat is een *Jood*? Is het een afstammeling van Juda? neen; van Jakob? neen. Hij spreekt alle talen, en toch, ieder kent een *Jood*. De Jood is „Job" onder de volken der aarde, en draagt immer het kenmerk van lijden. Overal liet zijn pad bloed en tranen achter zich.

Gewone menschen laat men met vrede, alleen het buitengewone trekt aan. Is dat zoo niet met de Joden? Het Joodsche volk droeg een stempel van Godswege. De ondergang van Jerusalem is de genadeslag aan een misdadig volk toegebracht en heeft het tot den huidigen dag het genadebrood van zijn vijanden moeten eten.

In de geschiedenis zien we één groot martelteidperk, dat slechts eindigen zal op den laatsten dag.

Gedurende de middeleeuwen waren ze in werkelijkheid vogelvrij verklaard. Ze mochten geen handwerk drijven, enz.

De *Reformatie* schonk hun betere behandeling, maar de *Revolutie* deed voor hen de zon der vrijheid opgaan, en, op bevel van Napoleon, verklaarde het Sanhedrin: „Parijs zal ons *Zion* zijn."

Maar waarom is dan het *Zionisme* juist ontstaan in dit huidige tijperk der vrijheid voor den Jood?

Vóór Spr. het antwoord geeft op deze vraag, schildert hij den moord van Kisjenew in afgrijselijke tafereelen, en wijst er op hoe de statistiek aangeeft, dat ongeveer 80 pCt. van de Joden wordt verdrukt. Spr. beschouwt daarna de stoffelijke omstandigheden van den Jood in Oost-Europa, en schildert den toestand, waarin hij verkeert ten opzichte van openbare betrekkingen. De Jood leeft als op een vulkaan. Het staatsrecht van West Europa heeft den Jood tot een staatsburger gemaakt, maar toch, waar een straatjongen den Jood met vuil werpt, daar gaat de regeering hem met wetten beschermen. Hij is en blijft een Jood (en dit is nog immer een scheldnaam).

Het Zionisme is geen sporadische poging van den enkeling, maar een nationale beweging geworden, die thans staat onder leiding van Theodoor Herschel. Spr. schildert het enthousiasme, dat onder de menigte leefde op het internationale congres der Joden in Bazel, waar de gedachte van 't Zionisme werd belichaamd in een plan der toekomst.

Het Zionisme is het zoeken van een eigen volksbestaan der Joden, in den weg van een eigen volksbewustzijn. Het wil zich ontworstelen aan de cultuurvolken, waarin de Joden leven, om zich een eigen bestaan te verzekeren.

Daarom moet de term „Zionisme" ruim worden opgevat, opdat de Jood aan zijn oorspronkelijke roeping zal kunnen beantwoorden. De wereld slaat met een glimlach deze beweging gade. Is het Zionisme een smachtend verlangen naar den Christus, die nog immer wordt verwacht? — Neen, het Zionisme is geheel iets anders. Het is een openbaring, on-Messiaansch. Het is geen godsdienstige, maar een zuiver nationale politiek sociale beweging, naar Engelsch-imperialistisch model.

Het Zionisme is aan alle hoog gevoelen gespeend en wil enkel zijn een zuiver politieke beweging. Het geeft aan Chiliastische verwachtingen geen voedsel. Het is een beweging, die aan het oude Orthodoxe Messianisme vijandig is.

God zal het wonder om Israël als natie te herstellen, *niet doen*.

De scheur in het voorhangsel zal niet worden genaaid. Maar de Jood is en blijft voor de Kerk een teeken van Gods gerechtigheid. Hij is de droeve caricatuur van wat hij vroeger geweest is.

Waaraan heeft het Joodsche volk verdiend, dat iedereen bijna anti-semitisch is? Is het niet, omdat hij geroepen heeft:

„Zijn bloed kome over ons en onze kinderen!"?

Dat volk is ook een teeken van Gods trouw. De aristocratische trekken van den koning zijn in het caricatuur niet uitgewischt. De eenige Jood blijft het stempel der verlatenheid dragen en toch blijft hij nationaal. Toch heeft de Jood verschillende deugden, die den Christen beschamen. (Denk aan de zorg der kinderen voor de ouders).

God zal straks de groote massa toebrengen, en de enkele bekeerde Joden zijn slechts vóórboden van den komenden rijken oogst. *Israël* zal nationaal gered worden *in Zijn volheid*.

Ten slotte noemt spr. het Zionisme een machtig teeken des tijds, dat heen wijst op een onbewust gevoel van het naderend einde, een bewijs van de spoedige wederkomst van Christus. De Jood blijft ons de type van den *jagenden* en zoekenden mensch naar Christus.